

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 24/2004 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2005

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä syyskuuta 2004 lähettänyt hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2005 (HE 151/2004 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan. Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin nojalla hallintovaliokunta on päättänyt antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- rajavartiolaitoksen päällikkö, vara-amiraali Jaakko Smolander, poliisijohtaja Jorma Toivanen, poliisijohtaja Kari Rantama, aluekehitysjohtaja Tiina Tikka, suunnittelupäällikkö Jukka Aalto, talouspäällikkö Mauno Iskala, hallitusneuvos Riitta Koponen, hallitusneuvos Tarja Oksanen ja ylitarkastaja Vesa Lappalainen, sisäasiainministeriö
- budjettineuvos Raija Koskinen, finanssineuvos Anja Simola, neuvotteleva virkamies Pet-

ri Syrjänen, neuvotteleva virkamies Kirsti Vallinheimo ja ylitarkastaja Marjaana Laine, valtiovarainministeriö

- erikoissuunnittelija Eeva Vattulainen, työministeriö
- tulosalueen johtaja Kaarina Koskinen, Ulko- maalaisvirasto
- poliisikomentaja Jukka Riikonen, Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
- suunnittelupäällikkö Reijo Vuorento, Suomen Kuntaliitto
- talous- ja sosiaalipoliittinen sihteeri Ilkka Alava, Valtion yhteisjärjestö VTY ry edustaen myös Julkishallinnon koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:tä
- neuvottelupäällikkö Harri Sirén, Palkansaajajärjestö Pardia ry edustaen myös Julkishallinnon koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:tä
- puheenjohtaja Hannu Sainio, Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

1. Kuntatalous

Kuntatalous on heikentynyt vuonna 2003. Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate heikkenee vielä

vuonna 2004 ja jää poistoja pienemmäksi. Valtion ja Suomen Kuntaliiton yhteisen näkemyksen mukaan kuntatalouden rahoitustasapainon arvioidaan paranevan vuonna 2005 ja myös sen jälkeisinä vuosina tarkastelujaksolla 2004—

2008. Vuonna 2005 vuosikatteen arvioidaan nousevan 1,6 miljardiin euroon vuoden 2004 1,4 miljardista eurosta. Rahoitustasapainon paraneminen perustuu siihen, että käyttötalouden menot tarkastelujaksolla kasvavat hieman hitaammin kuin verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kokonaismäärä. Kuntatalouden tasapaino on kuitenkin lähivuosina hyvin herkkä, eikä tähän kehityskuvaan mahdu uusia tehtäviä tai entisten laajennuksia. Rahoitustasapainossa on vastaisuudessaakin huomattavia kuntakohtaisia, alueellisia ja kuntaryhmittäisiä eroja.

Talousarvioesityksen mukaan valtion toimenpiteiden kokonaisvaikutus, jossa on otettu huomioon toiminnan muutokset ja budjettipäätökset, valtionosuuksien indeksikorotukset, valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus sekä eräät verotuksen ja sosiaaliturvamaksujen muutokset vahvistaa kuntataloutta vuonna 2005 edelliseen vuoteen verrattuna noin 250 miljoonaa euroa. Kun otetaan huomioon opetusministeriön hallinnonalan täsmennetyt valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon vaikuttavat laskelmat, nousee mainittu summa 256 miljoonaan euroon.

Valiokunta toteaa kuitenkin, ettei valtionosuuksien indeksitarkistusta ole tehty täysimääräisenä. Myönteistä kehitystä merkitsee joka tapauksessa indeksitarkistusten tason nostaminen 50 prosentista 75 prosenttiin toteutuneista kustannuksista. Valiokunta lähtee tältä osin siitä, että kustannustason nousu kompensoidaan täysimääräisesti. Valiokunta toteaa lisäksi valtionosuusjärjestelmästä johtuvana seikkana, että indeksitarkistukset lasketaan lakisääteisten menojen kustannusten kasvun perusteella (vuonna 2005 3,1 prosenttia). Todellisen kustannustason nousun arvioidaan olevan 4 prosenttia. Valiokunta kiirehtiikin valtionosuusjärjestelmän uudistamista.

Talousarvioesityksessä on lähdetty lisäksi siitä, että vuoden 2005 alusta toteutettava kustannustenjaon tarkistus jaksotetaan siten, että valtionosuuden lisäys nousee täyteen määräänsä neljän vuoden aikana. Kuntatalouden näkymät huomioon ottaen valiokunnan mielestä kuntien

kannalta myönteistä kehitystä merkitsee, jos tarkistukset voidaan tehdä etupainotteisemmin.

Sisäasiainministeriön kuntakohtaisen ennustemallin mukaan kuntien vuosikate on ensi vuonna noin 270 euroa asukasta kohti eli kate kasvaa vuoden 2003 tilinpäätöstasosta noin 32 euroa. Kuntaryhmittäin tarkasteltuna vuosikate kasvaisi lähinnä yli 20 000 asukkaan kuntaryhmissä ja heikkenisi alle 20 000 asukkaan kuntaryhmissä. Ennustemallin perusteella kate olisi kokonaisuudessaan negatiivinen alle 2 000 asukkaan kuntaryhmässä. Kehityksen arvioidaan johtuvan osittain muun muassa valtionosuuksien tasaustulien vähenemisestä sen seurauksena, että kuntien kokonaisverotulojen kasvu on ollut vuosina 2002 ja 2003 hidasta. Tasaustjärjestelmä reagoi tähän kahden vuoden viiveellä. Lisäksi ennusteesta puuttuu kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus, jolla aikaisemmin on voitu tasapainottaa erityisesti pienten kuntien taloutta.

Kuntien lainakannan arvioidaan kasvavan vuoden 2003 toteutuneesta 999 eurosta 1 205 euroon asukasta kohden. Määrän kasvu riippuu lähinnä investointien määrän kehityksestä. Asukasta kohti lasketut lainakannan erot pysyvät ennusteen mukaan kuntaryhmittäin tarkasteltuna jonkin verran vähäisempinä kuin vastaavat vuosikatteen perusteella ennakoitujen erot. Sisäasiainministeriö on asettanut alijäämän kattamisvelvoitetta selvittävän työryhmän, jonka määräaika päättyy vuoden 2005 helmikuun loppuun.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että valtio omalta osaltaan sitoutuu toteuttamaan pitkäjärjestyksiä ja vakaata kuntapolitiikkaa, jotta kunnallisten peruspalvelujen saatavuus ja laatu voidaan turvata koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella. Valiokunta on vuoden 2004 valtion talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa vaatinut, että kuntien ja valtion yhteistyöllä tehdään koordinoitu, kuntien eri tehtävät ja erilaiset olosuhteet huomioon ottava, kokonaisvaltainen taloudellista vastuunjakoa koskeva tarkastelu. Tässä suhteessa valiokunta pitää talousarvioesitykseen sisältyvää peruspalvelu-

budjettitarkastelua merkittävänä myönteisenä avauksena.

Valiokunta ottaa yksityiskohtaisemmin kantaa kuntatalouteen liittyviin kysymyksiin käsitellessään valtion talousarvioesitykseen liittyviä hallituksen esityksiä.

2. Rajavartiolaitos

Hallituksen esitys rajavartiolaitoksen vuoden 2005 toimintamenomomentin (26.90.21) nettomäärärahasi, noin 189 miljoonaa euroa, ei sisällä eduskunnan vuoden 2004 talousarvion käsittelyn yhteydessä rajavartiolaitokselle myöntämää 3,4 miljoonan euron tasokorotusta. Määrärahalla eduskunta edellytti (VaVM 39/2003 vp; HaVL 4/2003 vp) rajavartiolaitoksen ylläpitävän varusmieskoulutusta kaikissa neljässä rajajääkärikomppaniassaan, ylläpitävän rajaturvallisuutta itärajalla ja käynnistävän eräitä pitkään keskeytyksissä olleita investointeja.

Hallituksen esitykseen sisältyvä määräraha ei mahdollista rajavartiolaitoksen henkilöstömäärän pitämistä ennallaan eikä tarpeellisten investointien toteuttamista. Rahoitusvajeen johdosta rajavartiolaitoksen hallinnassa olevien rakennusten korjauksia on jo muutaman vuoden aikana jouduttu lykkäämään. Rajavartiolaitoksella ei myöskään ole ollut määrärahoja merellisen venekaluston uusimiseen, vaikka esimerkiksi keli-rikkokulkuneuvot sekä vanhimmat, 1960-luvulla hankitut rannikkovartioveneet ovat saavuttaneet käyttöikänsä päätepisteen. Vuonna 2004 käynnistettyjä investointeja on joka tapauksessa jatkettava useita vuosia, eikä niitä voida keskeyttää.

Yleisen kustannustason nousu vaikuttaa lisäksi siten, että ostovoima muista toimintamenoista maksettavista hankinnoista heikkenee vuosittain inflaation mukaisesti. Kustannustason nousu vähentää rajavartiolaitoksen ostovoimaa muissa toimintamenoissa noin 1 miljoonaa euroa vuosittain. Tämä vastaa noin 25 henkilön vuosittaisia palkkakustannuksia.

Vuoden 2004 talousarviossa eduskunnan myöntämällä korotuksella maamme itärajalle palkattu lisähenkilöstö tarvitaan siellä tulevinkin vuosina. Lisäksi sinne on kohdennettava ra-

javartiolaitoksen omin toimenpitein vielä lisää henkilöstöä. Tarve perustuu rajaliikenteen vilkastumiseen ja erityisesti viisumivelvollisten matkustajien määrän kasvuun sekä Venäjän raja-valvonnan supistuksiin Suomen rajalla. Merkittävimmän tarpeeseen vaikuttavat Nuijamaan ja Vaalimaan raja-asemien kehittämishankkeet sekä Niiralan ja Imatran kansainvälisten rajanylityspaikkojen aukioloajan pidentyminen ympärivuorokautiseksi. Myös Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajaliikenne on vilkastunut nopeasti kuluvan vuoden aikana.

Eduskunnan aiempaan kantaan viitaten (VaVM 39/2003 vp) hallintovaliokunta edellyttää varusmieskoulutuksen jatkamiseksi nykyisessä neljässä paikassa ainakin vuoteen 2008 saakka, rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi itärajalla ja välttämättömien investointien toteuttamiseksi, että rajavartiolaitoksen toimintamenoihin tehdään 3,4 miljoonan euron suuruinen pysyvä lisäys vuoden 2005 valtion talousarvioesitykseen verrattuna.

3. Poliisitoimi

Valtion talousarvioesityksessä poliisin nettobudjetoiduksi toimintamäärärahasi (26.75.21) vuodelle 2005 esitetään 556,2 miljoonan euron suuruisia nettomäärärahoja. Vuoden 2004 talousarviossa ja lisätalousarviossa momentille on osoitettu yhteensä 553,4 miljoonaa euroa, kun vuoden 2003 tilinpäätöksen osoittamat menot ovat olleet 532,2 miljoonaa euroa. Lisäksi poliisitoimen lukuun esitetään otettavaksi uusi 3,5 miljoonan euron suuruinen arviomääräraha poliisin vastuulla olevan ulkomaalaistutkinnan tulkkauksiin, maasta poistettavien kuljetuskustannuksiin ja Suomeen luovutettavien rikosten tekijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin (26.75.22).

Valiokunta on aiemmin eri yhteyksissä kiinnittänyt huomiota tarpeeseen turvata poliisin mahdollisuudet pitkäjänteiseen toimintaan tehtävien ja toimintaympäristön edellyttämällä tavalla. Valiokunta toteaa tyydytyksellä, että osittain tämän ongelman poistamiseksi on sisäasiainministeriön johdolla valmisteltu yhdeksän eri ministeriön yhteistyöhön perustuva laaja-

alainen sisäisen turvallisuuden ohjelma, jonka hallitus on nyttemmin hyväksynyt. Ohjelmassa määritellään sisäisen turvallisuuden tavoitetaso ja toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ohjelman toimeenpanon pitkän aikavälin tavoitteet ulottuvat aina vuoteen 2015 saakka. Ohjelma edellyttää kuitenkin välitöntä ryhtymistä täytäntöönpanoon ensi vaiheen tavoitteiden saavuttamiseksi ja myös pitemmän tähtäimen tavoitetason turvaamiseksi. Sisäisen turvallisuuden ohjelman lähtökohtana on ollut, että ohjelmassa esitetyt toimenpiteet toteutetaan pääsääntöisesti olemassa olevilla resursseilla. Ohjelma sisältää 79 toimenpidettä, joista 24:n toteuttamisen on arvioitu edellyttävän lisäresursseja. Valtion talousarvioehdotus vuodelle 2005 sisältää harmaan talouden ja talousrikollisuuden sekä terrorismin torjuntaan liittyvien toimenpiteiden rahoituksen. Hallituksen budjettiriihessä on elokuussa 2004 päätetty, että ohjelman muuta rahoitusta tarkastellaan vuosien 2006—2009 valtiontalouden kehyspäätyksen yhteydessä.

Valtion talousarvioon liittyvän kehysmenettelyn tarkoituksena on tukea vakaata taloudenpitoa. Kehysmenettelyn palvelutehtävän tulee kuitenkin olla sillä tavoin joustava, että todettujen tärkeiden yhteiskunnallisten toimenpiteiden rahoitus kyetään asianmukaisesti järjestämään. Hallintovaliokunta on toistuvasti valtion talousarvioesityksistä antamissaan lausunnoissa kiinnittänyt huomiota poliisin osalta tehtävien ja niiden hoitamisen edellyttämän rahoituksen epätasapainoon. Sisäisen turvallisuuden laaja-alainen ja perusteellinen ohjelma antaa vahvan pohjan sille vaatimukselle, että ohjelmatyön tehokkaan toimeenpanon edellyttämät asianmukaiset voimavarat ovat eri hallinnonalojen käytettävissä. Ohjelman lisärahoitustarve on vuositasolla noin 50 miljoonaa euroa eli yhteensä nykyisen eduskunnan toimikauden loppuun mennessä noin 150 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää välttämättömänä kehyspäätyksen tarkistamista, jotta voidaan turvata sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano asianmukaisella tavalla. Valiokunta on käsitellyt laajemmin sisäisen turvallisuuden ohjelmatyötä lausunnossaan HaVL 18/2004

vp. Ohjelma on laaja-alainen sektorirajat ylittävä kehittämissuunnitelma, jonka keskeisiin tavoitteisiin kuuluu viranomaisten yhteistyön parantaminen sisäisen turvallisuuden tuloksellisuuden lisäämiseksi ja palvelujen laadun parantamiseksi.

Valiokunta pitää talousrikollisuuden torjuntaa tärkeänä poliisin toiminnan painopistealueena. Siihen talousarvioesityksessä osoitetulla 2,8 miljoonan euron lisäyksellä poliisi kykenee jatkamaan aloitettua talousrikosten torjunnan tehostamista ja lisäämään muun muassa ulkomalaisen työvoiman valvontaan kohdistettuja resursseja.

Poliisin määrärahojen kertaluonteisena lisäyksenä vuodelle 2005 on huomioitu yleisurheilun MM-kisoista aiheutuvina menoina 2 miljoonaa euroa. Tällä pystytään käynnistämään suunnitellut turvallisuuskaluston ja välineistön hankinnat. Saadun selvityksen mukaan määrärahalla jää kuitenkin kattamatta suuri osa muista lisämenoista, joita aiheutuu muun muassa ylitöistä, päivärahoista ja majoituskorvauksista ja joita ei voida välttää pitkäkestoissa runsaasti poliisivoimia vaativissa operaatioissa.

Poliisin toimintamomentin vähennyksenä on vuodelle 2005 huomioitu 7,3 miljoonan euron siirto hätäkeskuslaitokselle. Pääkaupunkiseudulle perustettavien kolmen hätäkeskuksen vaikutusta tässä summassa on 3,6 miljoonaa euroa. Näitä hätäkeskuksia koskeva vähennys on tehty poliisin määrärahasta koko vuodelta 2005, vaikka ensimmäinen pääkaupunkiseudun hätäkeskus aloittaa toimintansa aikaisintaan loppuvuodesta 2005.

Valiokunta pitää tärkeänä, että poliisin ulkomaalaistutkintaan ja kuljetuksiin myönnetyllä arviomäärärahalla voidaan turvata, ettei toiminnan ennalta-arvaamattomia lisäyksiä tarvitse leikata muista poliisin toiminnan menoista. Poliisi-toiminnan luonne huomioon ottaen valiokunnan mielestä on tarkoituksenmukaista harkita myös laajemmin arviomäärärahan käyttöön ottamista hallinnonalalla.

Poliisin toimintamenoista maksettavien kansainvälisten jäsenmaksujen ja maksuosuuksien (esimerkiksi tietojärjestelmät) kustannukset

ovat kasvaneet jatkuvasti. Jotta poliisin toimintamenoja voitaisiin kohdentaa tarkemmin varsinaiseen poliisitoimintaan olisi perusteltua varata myös näihin tarkoituksiin arviomääräraha. On myös huomattava, että kansainvälisistä velvoitteista seuraa myös kotimaassa huomattavia taloudellisia voimavaroja vaativia velvoitteita (esimerkiksi Schengenin tietojärjestelmän, SIS-tietojärjestelmän, kehittämistoimenpiteet).

Sisäasiainministeriön linjauksen mukaan poliisien määrä pidetään vuoden 2002 tasolla huomioiden kuitenkin vähennyksenä hätäkeskuslaitoksen palvelukseen siirtyvät poliisimiehet. Poliisin palkkausjärjestelmän uudistamisen toimenpano edellyttää tulevana vuosina poliisin oman rahoitusosuuden kasvua, mikä merkitsee suhteellisesti suuremman osuuden kohdistamista henkilöstömenoihin. Tämä kaventaa taloudellista liikkumavaraa investointeihin ja muihin kehittämishankkeisiin sekä edellyttää yhä tarkempaa talouden suunnittelua.

Poliisin henkilövoimavarat ovat tehtäviin suhteutettuna niukat koko maassa. Käytännössä poliisin talouden tila näkyy muun muassa siinä, ettei poliisin ajoneuvokalustoa voida tarvittavalla tavalla uudistaa, tietojärjestelmiä kehittää eikä liikenneturvallisuustyötä tehostaa. Ongelmana on myös, että huomattavassa osassa kihlakuntia hälytystoiminta on osan vuorokautta tai koko vuorokauden yhden partion varassa. Monissa kihlakunnissa on jouduttu hoitamaan lisääntyviä hälytyspalveluja heikentämällä rikostutkinnan voimavaroja. Voimavarojen niukkuus on johtanut samalla lisääntyneeseen työuupumukseen. Mainitut ongelmat on tiedostettu, ja niitä tarkastellaan perusteellisemmin viimeistään hallintoselonteon käsittelyn yhteydessä vuonna 2005. Saadun selvityksen mukaan jo tässä vaiheessa on tarkoitus tarkistaa paikallispoliisin määrärahajakoa vastaamaan nykyistä paremmin resurssitarpeissa, toimintavolyymissä ja toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia.

Hallitusohjelman mukaan poliisipalveluiden saatavuutta parannetaan kaikkialla Suomessa Kosken työryhmän (9.1.2001) pohjalta. Kosken työryhmä esittää muun muassa poliisimiesten vahvuuden nostamista vuoden 2010 loppuun

mennessä pohjoismaiselle tasolle 8 500 poliisimieheen. Poliisin peruskoulutuksen aloituspaikat on kuluva vuodesta lähtien nostettu vuoden 2003 360 aloituspaikasta 408 aloituspaikkaan, joilla kyetään täyttämään suunnilleen vuotuinen poliisimiesten poistuma. Kosken työryhmän tavoitteen saavuttaminen vaatii koulutuspaikkojen lisäämistä entisestään, mikä edellyttää myös Tampereen poliisikoulussa koulutuksen uudelleen järjestelyjä. Valiokunta pitää tärkeänä, että tehdyn sisäisen turvallisuuden ohjelmatyön lisäksi selvitetään mahdollisimman perusteellisesti poliisin tehtävien hoitamisen edellyttämä poliisimiesten ja muun henkilökunnan henkilöstötarve.

Valiokunta on valtion vuoden 2004 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen valtakunnallisiin erityistehtäviin ja pääkaupungin poliisilaitoksen asemaan suoraan sisäasiainministeriön alaisena yksikkönä. Valiokunta on lausunnossaan esittänyt poliisilaitoksen erityistarpeiden turvaamista talousarviomenettelyssä. Valiokunta toteaa tyydytyksellä, että uudessa paikallispoliisin resurssityöryhmän raportissa esitetään Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen irrottamista läänien rahoituksenjakomallista. Joka tapauksessa Helsingin poliisilaitoksen riittävästä voimavaroista on huolehdittava ottaen huomioon sen tehtäväkenttä maamme ainoalla metropolialueella ja sille annetut erityistehtävät.

4. Ulkomaalaisvirasto

Sisäasiainministeriö on 9.2.2004 asettanut hankkeen Ulkomaalaisviraston toiminnan tehostamiseksi tavoitteena virastossa käsiteltävien hakemusten käsittelyaikojen merkittävä lyhentäminen. Turvapaikkahakemusten keskimääräinen käsittelyaika onkin kesäkuussa 2004 pudonnut alle neljään kuukauteen. Nopean käsittelyn mahdollistaviin Dublin-tapauksiin on keskitytty kesän aikana. Tämän johdosta käsittelyajat ovat olleet heinä-elokuussa vieläkin alhaisempia. Saadun selvityksen mukaan käytännössä ruuhkia ei ole enää ollut turvapaikka-asioissa lainkaan, vaan asiat käsitellään niin nopeasti kuin se asian

selvittämisen ja lainsäädännön kannalta on mahdollista. Ulkomaalaisvirasto onkin selkeästi ylittänyt sille asetetut tavoitteet.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että turvapaikka-asioiden käsittelyn nopeutumisen vapauttamia voimavaroja siirretään talousarvioesityksessä mainituin tavoin (3,8 miljoonaa euroa) työministeriön pääluokan turvapaikkamenoista Ulkomaalaisvirastolle ulkomaalaislain aiheuttamien lisävoimavaratarpeiden kattamiseen.

Valiokunta katsoo, että Ulkomaalaisviraston toimintaa tulee tehostaa edelleen, vaikka turvapaikkahakemusten käsittely on jo tuntuvasti nopeutunut. Käytettävissä olevan tiedon mukaan seuraavaksi tehostetaan kansalaisuushakemusten käsittelyä syyskuussa 2004 käynnistyneellä projektilla, jossa henkilöresursseja siirretään kansalaisuusyksikön ratkaisutoimintaan. Keski-

määräinen käsittelyaika on näissä asioissa ollut noin kolme vuotta. Projektin tavoitteena on saavuttaa kuluvan vuoden lopussa 1,5 vuoden keskimääräinen käsittelyaika.

Valiokunta on tyytyväinen Ulkomaalaisvirastossa tapahtuneeseen kehitykseen. Työ ei saa kuitenkaan keskeytyä, vaan sitä on hakijoiden aseman ja oikeusturvan parantamiseksi jatkettava. Tässä yhteydessä valiokunta toteaa vielä, että Ulkomaalaisviraston on syytä kiinnittää vakavaa huomiota asiakaspalvelun laadun parantamiseen.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Veijo Puhjo /vas
jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Nils-Anders Granvik /r
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /kesk
Esko Kurvinen /kok

Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Rosa Meriläinen /vihr
Heli Paasio /sd
Tapani Tölli /kesk
Ahti Vielma /kok
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Hallintovaliokunnan lausunnossa todetaan, että valiokunta on valtion talousarvioesityksistä antamissaan lausunnoissa kiinnittänyt huomioita poliisin osalta tehtävien ja niiden hoitamisen edellyttämän rahoituksen epätasapainoon. Valiokunnan lausunnossa on käsitelty laajalti niitä ongelmia, joita varojen puutteesta seuraa tai on jo nyt nähtävissä. Uudet haasteet ja kansalaisten turvallisuus edellyttävät entistä enemmän resursseja. Koska poliisihenkilökunnan määrä on ilmoitettu pidettäväksi samana, todennäköisesti tämä tietää supistuksia muun henkilöstön osalta, eikä mitään uusia investointeja voida toteuttaa.

Sisäisen turvallisuuden laaja-alainen ohjelma sisältää yhteensä 79 toimenpidettä, joista 24 edellyttää lisäresursseja. Kuten hallintovaliokunnan lausunnossa todetaan, ohjelman lisärahoitustarve on vuositasolla noin 50 miljoonaa euroa eli yhteensä nykyisen eduskunnan toimikauden loppuun mennessä noin 150 miljoonaa

euroa. Hallintovaliokunta on lausunnossaan pitänyt välttämättömänä kehyspäättöksen tarkistamista, jotta voidaan turvata sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpano asianmukaisella tavalla. Näillä perusteilla määrärahojen korottaminen on välttämätöntä. Jotta päästäisiin edes alkuun sisäisen turvallisuuden ohjelman toteuttamisessa, tulee määrärahoja korottaa 10 miljoonalla eurolla.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella katsomme, että valiokunnan lausunnossa olisi tullut esittää,

että poliisin toimintamenoihin varataan palkkausmenoihin sekä välttämättömiin investointi- ja kehittämishankkeisiin 10 miljoonaa euroa lisäyksenä valtion talousarvioehdotuksessa varattuun nettomäärärahaan.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2004

Esko Kurvinen /kok
Ahti Vielma /kok.

Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kari Kärkkäinen /kd